

ПОЉОПРИВРЕДНА САВЕТОДАВНА И СТРУЧНА СЛУЖБА КРУШЕВАЦ

37000 Крушевац, Чолак Антина 41, тел: 037 427 811 факс: 037 421 912 e-mail: kontakt@poljostanica.com

БРОЈ 2

БИЛТЕН

ФЕБРУАР 2017

САДРЖАЈ

1. Прихрањивање озимих жита - Дипл.инж.Радојка Николић.....	3
2. Калцификација киселих земљишта - Дипл.инж.Сњежана Вујиновић.....	4
3. Услови за гајење рибизле - Дипл.инж.Живомир Николић	5
4. Значај зимског прскања воћака-Дипл.инж. Сандра Милетаковић	6
5. Хигијена производње млека-Дипл.инж.Бобан Росић	7
6. Доминантне цене воћа и поврћа (кванташке пијаце).....	8
7. Доминантне цене живе стоке (сточне пијаце)	8

ПРИХРАЊИВАЊЕ ОЗИМИХ ЖИТА

Прихрањивање пшенице, јечма и тритикалеа је најважнији посао који у наредном периоду предстоји ратарима. Сетва је обављена на 20 % површина у оптималном року и услови за клијање и ницање нису били повољни. Примена основних НПК ђубрива је смањена тако да прихрањивању треба посветити посебну пажњу: када временски услови то дозволе обићи парцеле, установити фазу развића, изглед и густину биљака.

Прихрањивање представља наставак основног односно предсетвеног ђубрења. После зиме и ниских температура жита су исцрпљена и гладна па је неопходно прихрањивањем помоћи даљи интензивни раст и развиће биљака. Азот ће омогућити бржу и бољу регенерацију тј. стварање нових листова, бржи пораст, боље бокорење и формирање већег броја класова.

ВРЕМЕ ПРИХРАЊИВАЊА

Пре прихрањивања обавезно обићи парцеле и утврдити стање: густина усева, боја листа и фаза развића па у складу са тим утврдити време ђубрења и количину ђубрива.

- Најбоље је прихрањивање вршити у **фази бокорења** (крајем фебруара и почетком марта)
- Корективно прихрањивање вршити у **фази влатања** (по потреби)
- Набољи ефекат искоришћавања ђубрива се постиже уношењем пред кишу како би оно доспело у зону кореновог система.

ИЗБОР ЂУБРИВА

Треба користити ђубрива са лакоприступачним азотом из којих ће биљке лако и брзо усвајати азот,

Прихрањивање се обавезно користи КАН-ом или АН –ом пошто се из њих азот најбрже и најлакше усваја од стране биљака. На киселим земљиштима обавезно користити КАН јер је он кречни амонијум нитрат. Уреју не користити јер повећава киселост земљишта и азот из овог ђубрива спорије прелази у приступачан облик за биљке.

За прихрањивање никако не користити НПК ђубрива јер она прави ефекат испољавају применом у основној обради или предсетвеној обради земљишта.

КОЛИЧИНА ЂУБРИВА

Количина ђубрива зависи од :

- плодности парцеле
- предусева
- количине НПК ђубрива
- стања усева
- густине усева
- врсте житарице.
-

Оријентациона количина ђубрива

Озима пшеница - 200 – 300 кг/ха КАН-а или АН-а

Озими јечам : 150-200 кг/ха КАН-а или АН-а

Озими тритикале : 200 – 300 кг/ха КАН-а или АН-а

Озими овас : 100 – 150 кг/ ха КАН-а или АН-а.

Дипл.инж Радојка Николић

КАЛЦИФИКАЦИЈА КИСЕЛИХ ЗЕМЉИШТА

Основни циљ пољопривредне производње је постизање високих и стабилних приноса. За интензивну биљну производњу, земљиште је један од основних чинилаца успешне производње, стога је неопходно да земљиште буде плодно. Плодност земљишта утврђујемо агрохемијском анализом земљишта. Уколико се агрохемијском анализом земљишта утврди да је земљиште сиромашно органским и храњивим материјама, потребно је извршити мелиоративно ђубрење земљишта како би се количина храњивих елемената у земљишту поправила.

На основу анализе земљишта, пољопривредни произвођачи добијају препоруке о правилном ђубрењу, у смислу врсте и количине ђубрива, као и времена њихове примене.

На подручју Расинског округа има много киселих земљишта или оних који постепено прелазе у кисела земљишта услед испирања креча из земљишта. Киселост земљишта се мери рН вредношћу земљишног раствора. Земљишта која имају рН вредност нижу од 7 су кисела земљишта. Уколико је рН вредност изнад 5, калцификација се не обавља, већ се врши уношење физиолошко алкалних ђубрива у земљиште у току неколико година. Калцификација се обавља на земљиштима која имају рН вредност нижу од 5.

Земљиште	рН
Јако кисело	3-4
Кисело	4-5
Слабо кисело	5-6
Неутрално	7
Базно	7-8
Јако базно	8-9

Калцификација представља мелиоративну меру поправке киселости земљишта, уношењем већих количина креча у земљиште. За калцификацију земљишта користе се следећа средства: млевени кречњак (CaCO_3), млевени доломит (CaCO_3 , MgCO_3), живи негашени креч (CaO), гашени креч (CaOH_2), и друга средства.

Креч поправља структуру земљишта тако што тешка глиновита земљишта која су збијена и тешка за обраду, преводи у лакша растреситија земљишта са мрвичастом структуром која је пожељна за сваки тип земљишта. Земљишта са мрвичастом структуром су лакша за обраду, имају бољи водно-ваздушни и топлотни режим што омогућује биљкама да се боље развијају.

Приликом извођења калцификације, обавезна је примена природних ђубрива. Разлагањем природних ђубрива под дејством микроорганизама у земљишту, ослобађа се угљен диоксид који је неопходан за растварање креча.

Количина креча која се уноси у земљиште зависи од киселости земљишта, структуре земљишта, садржаја органске материје у земљишту. Калцификација се обавља када на њивама нема усева. Кречна ђубрива се равномерно растурају по површини земљишта. Најбоље је калцификацију обавити непосредно после жетве у време заоравања жетвених остатака. Приликом заоравања креча са жетвеним остацима, прође довољно времена од калцификације до пролећне сетве, да се креч ратвори у земљишту, тако да се још у првој години може уочити повољно дејство креча на плодност земљишта. Уколико се калцификација не обави на време, онда се изводи у јесен. Ако се из било којих разлога калцификација изостави и у јесен, онда се изводи рано у пролеће и то непосредно пред пролећно орање.

Дејство калцификације траје у просеку 6-7 година.

УСЛОВИ ЗА ГАЈЕЊЕ РИБИЗЛЕ

Рибизла се успешно гаји у условима умерено континенталне климе, па и северније. Ова поднебља се карактеришу прохладним летима, великом количином падавина и високом влажноћом ваздуха.

Од климатских чиниоца за гајење рибизле од највећег значаја су: светлост, температура, влажност и ветар.

За високу и редовну родност рибизла захтева јачу осветљеност, зато је треба гајити на осветљеним местима у чистој култури.

Рибизла веома добро подноси ниске температуре. Од све три врсте, најотпорнија је црна рибизла. Она може да поднесе и до $-33\text{ }^{\circ}\text{C}$ у периоду зимског мировања. Рибизли највише одговарају припланинска подручја са средњом летњом температуром ваздуха од $17\text{ }^{\circ}\text{C}$ до $18\text{ }^{\circ}\text{C}$.

Рибизле су нешто осетљивије према позним пролећним мразевима јер релативно рано крећу са вегетацијом (од половине фебруара до половине марта). Црна рибизла почиње вегетацију на температури од $2\text{ }^{\circ}\text{C}$ до $5\text{ }^{\circ}\text{C}$, а цветање се обавља при температури од $12\text{ }^{\circ}\text{C}$. Ако се у то време температуре сниже испод $-5\text{ }^{\circ}\text{C}$ онда могу да измрзну цветни пупољци.

Сорте рибизле су више осетљиве на високе температуре и сушу, него на ниске температуре. Црне рибизле су више осетљиве према високим температурама када су у комбинацији са интензивним осунчавањем. Температуре преко $30\text{ }^{\circ}\text{C}$ оштећују лист, а у крајњем случају може доћи до превременог опадања лишћа, што утиче на смањење приноса и квалитета плода.

Рибизле су врсте које за успешно гајење захтевају велику влажност земљишта и ваздуха. Гајење рибизла је рентабилно у крајевима са годишњом сумом падавина већом од 800 мм воденог талога, са равномерним распоредом у току вегетације. У супротном обавезно је наводњавање. Сушу најлакше подноси златна рибизла, црвена и бела су умерено осетљиве, док је најосетљивија црна рибизла.

За успешно гајење рибизле релативна влажност ваздуха треба да се креће од 80 – 85 %, а у летњим месецима од 70 – 80 %.

За успешну производњу рибизле земљиште је веома важан чинилац. Рибизли одговарају дубока, структурна и дренирана земљишта, са добрим воденим режимом, богата хумусом и важним биогеним елементима (калцијум и фосфор). Рибизла се може гајити на земљиштима са рН од 5,5 - 7. Алкална и врло кисела земљишта, као и сувише лака или сувише тешка и непропусна земљишта, нису погодна за гајење рибизле.

Рибизла се може успешно гајити у припланинским подручјима на надморској висини од 400 до 1000 метара. На нижим теренима, испод 400м и јужним експозицијама могућа је појава палежа лишћа и превремено опадање лишћа. На мањим надморским висинама препоручују се северни положаји, док су на надморским висинама изнад 1000 метара погоднији јужни положаји.

Дипл.инг.Живомир Николић

ЗАШТИТА БИЉА

ЗНАЧАЈ ЗИМСКОГ ПРСКАЊА ВОЂАКА

Зимско прскање заузима значајно место у комплексној заштити вођака. Изводи се у периоду мировања вегетације, тј.од опадања лишћа па до почетка кретања пупољака (фенефаза пуцања пупољака). Температура ваздуха за време извођења зимског прскања треба да је изнад $+5\text{ }^{\circ}\text{C}$. Прскати по мирном времену, без ветра и падавина (ако на вођкама има снега прскање не изводити).

Коштичаво воће, малину и купину треба прскати нешто раније, јер вегетација почиње раније него код јабучастог воћа.

Пре извођења овог прскања, а да би било што успешније воћна стабла треба припремити за то (орезати воћна стабла, одстранити суве и полусуве гране, ако је могуће састругати стару кору са дебла). Плаво прскање има за циљ да се униште презимљујући облици паразитних гљива и бактерија и смањи инфективни потенцијал за наредну вегетацију.

На јабучастим воћкама овим прскањем сузбијају се гљиве *Venturia pyrina*, изазивач краставости плодова крушке, *Venturia inaequalis* проузроковач чађаве краставости јабуке, *Erwinia amylovora*-бактериозна пламењача јабучастих воћака и други, по штетама мање значајни паразити.

Код коштичавих врста за наредни вегетациони период смањује се опасност од *Stigmata sacrophila* (шупљикавост листова), *Blumeria jaarii* (оспичавост листова), *Taphrina deformans* (коврцавост листа брескве), *Monilia laxa* (сушење цветова, гранчица и грана и трулеж плодова) и других болести. Прскање препаратима на бази бакра не би требало да заобиђе ни малињаке, купињаке и парцеле под јагодом. На малини се спречава развој гљиве *Didymella aprlanta* (љубичаста пегавост малине), затим *Mycosphaerella fragariae* (пегавост јагоде).

По правилу ови паразити, после завршетка вегетације остају у крошњи, у пукотинама коре, на пупољцима, трулим гранама, у или на мумифицираним плодовима, и на другим скривеним местима. У пролеће чим се створе повољни услови, почињу да се размножавају и настају заразе.

Квалитет прскања се постиже обилним прскањем, односно купањем свих грана и гранчица, идући од врха ка доњем делу круне стабла. Врло је битно да препарат-пестицид доспе на све делове стабла.

За презимљујуће форме штеточина у циљу сузбијања препоручују се препарти на бази минералних уља. За смањење инфекционог потенцијала биљних болести које презимљују на стаблу воћака, треба користити препарате на бази бакра. Иначе, ови препарати на бази бакра се могу комбиновати са препаратима на бази минералног уља у циљу истовременог сузбијања проузроковача биљних болести и презимљујућих форми штеточина.

Сандра Милетаковић, дипл. инж.

СТОЧАРСТВО

ХИГИЈЕНА ПРОИЗВОДЊЕ МЛЕКА

Да бисмо произвели квалитетно млеко морамо водити рачуна да нам поступак производње млека почне много раније од саме муже. Зато постоје основна правила хигијене производње млека:

- **Редовна ветеринарска контрола музних крава.**
  - многе заразне болести од којих оболевају животиње могу се путем млека пренети и на људе,
  - музне животиње које су болесне, по правилу, производе мање млека слабијег квалитета,
  - оболеле животиње одмах искључити из стада.
- **Редовни систематски прегледи људи задужених за мужу.**
  - ако им се утврди да болују од заразних болести или су клицоноше, не смеју радити са стоком и млеком,
- **Редовна лична хигијена музача.**
  - пре муже опрати руке млаком водом и сапуном, а потом их осушити папирнатим убрсом,
  - одећа музача (кецеља, капа, или марама) такође мора бити чиста и да се не користи за друге послове,

- **Посуде за мужу морају бити чисте.**
  - до сада су се најбоље показале музилице од нерђајућег челика јер имају равне површине те су погодне за одржавање.
- **Цела површина музне животиње мора бити чиста, посебно виме, трбух, слабине и реп.**
  - музне животиње се чисте пред сваку мужу,
  - ако су виме и делови око вимена чисти, довољно је обрисати виме сувом крпом,
  - ако је виме прљавије, опрати га млаком водом, а потом осушити чистим убрусом.
- **Обавезна дезинфекција сиса после муже (урањање сиса у дезинфекционо средство).**
- **Редовна дезинфекција штале и животиња.**
  - инсекти спадају међу највеће загађиваче у млекарству, јер смањују квалитет млека и преносе заразне болести.

По обављеној мужи млеко треба одмах изнети из штале у прихватну посуду (лактофриз), и охладити га на температуру испод 8 стапени Ц.

Дипл.инж.Бобан Росић

*Поштовани пољопривредни произвођачи посетите интернет страницу
www.agroponuda.com
или нам се обратите уколико ВИ желите да понудите свој производ.*

AGROPONUDA
BERZA POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA SRBIJE

Број објављених агропонууда у јануару	14
Број реализованих агропонууда	7

Cene voća i povrća - kvantitativne cijene u Srbiji za period 23. - 29.01.2017. godine

Jedinica mere din/kg	Centralna Srbija			Vojvodina		
	Beograd	Kraljevo	Niš	Beograd	Novi Sad	Subotica
Banana (Banana)	95	95	85	70		
Grejfrut (Grapefruit)	110	100		140		
Jabuka-Ajdarad (Apples-Idared)	40		45			
Jabuka-Delišes zlatni (Apples-Golden Delicious)	45		45			
Jabuka-Greni Smit (Apples-Greny Smith)	45		45			
Jabuka ostala (Apples-other)	65	30		30		
Kivi (Kiwi)	140		100	120		
Kruška (Pear)	110		90			
Limun (Lemon)	110	100	110	130		
Mandarina (Tangerine)	100	110	120	100		
Nar (Pomegranate)	150					
Orah (Walnut)	800			800		
Pomorandža (Orange)	75	90	55	100		

Jedinica mere din/kg	Centralna Srbija			Vojvodina		
	Beograd	Kraljevo	Niš	Beograd	Novi Sad	Subotica
Brokoli (Broccoli)	330					
Oveka (Beet)						
Karfiol (Cauliflower)	250					
Krastavac-saladni (Cucumber for salad)	220		220			
Krompir (Potato)	30	25	25			
Kupus (Cabbage)	20	20	25			
Luk beli (Garlic)	550	500	600			
Luk-crni (Onion)	30	25	35			
Paprika-ostala (Pepper-other)	240		220			
Paradajz (Tomato)	160		170			
Pasulj-beli (Beans white)	205	200	210			
Praziluk (Leek)	120	100	80			
Spanać (Spinach)						
Tikvice (Zucchini)	300		280			
Zelena salata-komad (Lettuce-piece)	65		35			
Sargarepa (Carrot)	40	35	45			

Cene žive stoke - stočne pijace u Srbiji za period 23.- 29.01.2017. godine

Jedinica mere din/kg	Težina/uzrast	Rasa	Centralna Srbija										Vojvodina					Dominantna cena-Srbija				
			Beograd	Čačak	Kragujevac	Kraljevo	Loznica	Niš	Pirot	Požarevac	Smederevo	Vranje	Zaječar	Kikinda	Novi Sad	Pančevo	Sombor		S.Mitrovica	Subotica	Zrenjanin	
Bikovi	>500kg	SM				230																
Dviske	sve težine	sve rase	240	200	150	140																
Jagnjad	sve težine	sve rase	300	300	300	250	250	300	280	300	300		300	270								300
Jarad	sve težine	sve rase		170	200	200	230									220						200
Junad	350-480kg	sve rase								230												
Junad	>480kg	sve rase								220			220	250								220
Koze	sve težine	sve rase			125	150					140											
Krave za klanje	sve težine	HF													140							
Krave za klanje	sve težine	SM				150			150	150					150							150
Krmače za klanje	>130kg	sve rase	140	130	100	90	120								130							130
Ovca	sve težine	sve rase	160	130	130	120	150			130	160	150		120	100							130
Prasad	16-25kg	sve rase	240	240	200	250	200	240	220	220	220	220	230	230	220							220
Prasad	<=15kg	sve rase	270	250			220	240	220					250								
Telad	80-160kg	SM				350			360	320	380											
Tovljenici	80-120kg	sve rase	160	160	160	160	160		150	160	110		170	160	180							160
Tovljenici	>120kg	sve rase		160	130	150				130	100		140	170								130
Šilježad	sve težine	sve rase	240			160				220	220											220